

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 148/2025-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetího a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], zastúpenej LD Legal, s.r.o., Trnavská cesta 41, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava III (pôvodne Okresný súd Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. 3K/46/2014 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 3K/46/2014 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava III **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3K/46/2014 konal bez zbytočných priet'ahov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **1 6 0 0 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Bratislava III **p o v i n n ý** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava III **j e p o v i n n ý** nahradiť trovy právneho zastúpenia **949,17 eur** a zaplatiť ich na účet právneho zástupcu sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3K/46/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala na Okresnom súde Bratislava I 19. septembra 2014 návrh na vyhlásenie konkurzu na svoj majetok. Okresný súd uznesením z 8. októbra 2014 rozhodol o začatí konkurzného konania na majetok sťažovateľky, ktorým súd otvoril malý konkurz na majetok sťažovateľky a súčasne ustanovil do funkcie správcu konkurznej podstaty JUDr. Miroslava Ňuňuka (zverejnené v Obchodnom vestníku 27. októbra 2014). Sťažovateľka 24. novembra 2014 podala návrh na oddĺženie. Správca konkurznej podstaty 8. januára 2015 zverejnil v Obchodnom vestníku súpis všeobecnej podstaty pod č. 4/2015, ktorý doplnil oznámeniami z 21. augusta 2015, 28. apríla 2016 a 13. júna 2016. Následne správca 13. júna 2016 uverejnil v Obchodnom vestníku návrh rozvrhu výťažku, v ktorom uviedol sumu výťažku zo speňazenia majetku sťažovateľky v sume 5 609,50 eur, ako aj zoznam veriteľov v celkovej sume prihlásených pohľadávok 44 317,93 eur. Sťažovateľka sa viackrát obrátila na okresný súd so žiadosťou o poskytnutie informácie k stavu napadnutého konania, na ktorú súd nereagoval. V roku 2020 došlo k odvolaniu ustanoveného správcu. S odstupom približne jedného roka bol súdom ustanovený nový správca. Sťažovateľka využila aj sťažnosť na prietahy adresovanú predsedovi okresného súdu. Ďalej uvádza, že až 4. decembra 2023 mestský súd, na ktorého prešiel výkon súdnictva v danej veci, uverejnil uznesenie, ktorým schválil návrh rozvrhu výťažku zo speňazenia všeobecnej podstaty vypracovaného správcom doručeným súdu 20. júna 2016. Vzhľadom na nečinnosť pôvodného správcu podala na príslušnej prokuratúre podnet na preskúmanie skutočností nasvedčujúcich spáchanie trestného činu z dôvodu, že veritelia poskytlí novoustanovenému správcovi informáciu, že neevidujú úhradu v rámci schváleného výťažku. Ďalej uvádza, že pôvodný správca bol trestným rozkazom uznaný za vinného vo veci porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku, avšak proti trestnému rozkazu podal odpor a súdom bolo nariadené hlavné pojednávanie, pričom uviedla, že trestné konanie nie je právoplatne skončené.

3. Vychádzajúc z opísaného priebehu napadnutého konkurzného konania, ktoré dosiaľ nie je právoplatne ukončené, a zo súvisiacich okolností, sťažovateľka namieta, že v napadnutom konaní dochádza k zbytočným prietahom, a tým aj k porušovaniu jej označených práv. Namietané porušenie práva vlastníť majetok odôvodňuje nesprávnym postupom súdu v konkurznom konaní, v dôsledku ktorého jej vznikajú neopodstatnené výdavky súvisiace so skutočnosťou, že nemôže používať bankový účet a je nútená realizovať platby (za bývanie a služby) vkladmi v hotovosti na účet jednotlivým príjemcom, za ktoré musí hradiť bankové poplatky. Rovnako porušenie tohto práva odôvodňuje spreneverenou peňažných prostriedkov správcom konkurznej podstaty v priebehu napadnutého konania.

4. Vychádzajúc z uvedeného, sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol, že jej označené práva boli postupom mestského súdu v napadnutom konaní porušené, prikázal mestskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov, priznal jej finančné zadosťučinenie 4 500 eur a náhradu trov konania.

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 148/2025-14 z 11. marca 2025 sťažnosť v časti (vymedzenej výrokom rozhodnutia) prijal na ďalšie konanie.

II. Vyjadrenie mestského súdu

6. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 125/2025 z 8. apríla 2025 v podstatnom uviedol, že v napadnutom konaní dochádzalo k častej výmene zákonného sudcu. Prekážkou ukončenia konkurzného konania je neštandardná situácia, keď odvolaný správca konkurznej podstaty je trestne stíhaný v súvislosti s napadnutým konkurzným konaním z dôvodu, že speňažený výt'azok nerozvrhol veriteľom, čo má za následok nemožnosť podania návrhu na zrušenie konkurzu. Novozvolený správca nedisponuje správcovským spisom ani finančnými prostriedkami na distribuovanie veriteľom v zmysle schváleného rozvrhu výt'azku, ktorý bol schválený 20. novembra 2023. V podrobnostiach odkázal na priložené vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktorá v podstatnom uviedla rovnaké skutočnosti ako súd.

7. Súčasťou vyjadrenia mestského súdu bola aj stručná chronológia úkonov. Z predloženého spisu vyplývajú tieto podstatné skutočnosti týkajúce sa procesných úkonov súdu a strán konania:

- 22. septembra 2014 bol súdu doručený návrh dlžníka na vyhlásenie konkurzu,
- 8. októbra 2014 súd rozhodol o začatí konkurzného konania,
- 20. októbra 2014 súd vyhlásil konkurz na majetok dlžníka,
- 12. novembra 2014 správca doručil súdu správu o stave zisťovania a zabezpečovania majetku úpadcu a vykonaných úkonoch,
- 19. novembra 2014 súd poukázal správcovi preddavok,
- 2. decembra 2014 správca doručil súdu správu o stave zisťovania a zabezpečovania majetku úpadcu a vykonaných úkonoch,
- 16. decembra 2014 správca doručil súdu správu o stave zisťovania a zabezpečovania majetku úpadcu a vykonaných úkonoch,
- 21. januára 2015 správca doručil súdu správu o stave zisťovania a zabezpečovania majetku úpadcu a vykonaných úkonoch,
- 21. januára 2015 správca doručil súdu žiadosť o uloženie záväzného pokynu vo veci speňažovania majetku v konkurznom konaní,
- 29. januára 2015 správca doručil súdu zápisnicu z prvej schôdze veriteľov,
- 15. apríla 2015 súd uložil správcovi záväzný pokyn na speňaženie majetku,
- 29. júna 2015 súd priznal správcovi paušálnu odmenu za výkon funkcie správcu do konania prvej schôdze veriteľov,
- 18. februára 2016 bolo súdu oznámené, že správca bol vyčiarknutý zo zoznamu správcov (táto správa nie je súčasťou súdneho spisu, pozn.),
- 3. mája 2016 správca doručil súdu návrh konečného rozvrhu výt'azku,
- 20. júna 2016 správca doručil súdu návrh konečného rozvrhu výt'azku,
- 12. júna 2020 sťažovateľka doručila súdu žiadosť o poskytnutie informácie,

- 15. júla 2020 súd odvolal správcu z funkcie správcu úpadcu,
- 17. augusta 2020 súd vyzval bývalého správcu konkurznej podstaty úpadcu, aby bezodkladne najneskôr v lehote 10 dní doručil súdu aktualizovaný zoznam pohľadávok ku dňu jeho odvolania z funkcie,
- 7. septembra 2020 sťažovateľka doručila súdu žiadosť o poskytnutie informácie,
- 19. októbra 2020 súd predvolal bývalého správcu na informatívny výsluch (neúspešne, pozn.),
- 30. júla 2021 sa uskutočnila schôdza veriteľov,
- 3. augusta 2021 súd ustanovil sťažovateľke nového správcu konkurznej podstaty,
- 8. novembra 2022 správca doručil súdu reštančnú správu,
- 21. augusta 2023 správca doručil súdu podanie,
- 9. októbra 2023 súd uložil správcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok,
- 31. októbra 2023 správca doručil súdu reštančnú správu,
- 20. novembra 2023 súd schválil návrh rozvrhu výťažku zo speňaženia všeobecnej podstaty,
- 29. októbra 2024 správca doručil súdu reštančnú správu.

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskom mestského súdu, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru,

ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa uvedených kritérií posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

12. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že ide o štandardnú vec, ktorá v okolnostiach veci nevykazuje prvky skutkovej či právnej zložitosti.

13. Pri skúmaní správania sťažovateľky v napadnutom konaní ústavný súd nezistil okolnosti, ktorými by prispela k zbytočným prietiahom v napadnutom konaní.

14. Napokon ústavný súd hodnotil postup mestského súdu z hľadiska existencie zbytočných prietiahov v napadnutom konaní.

15. Zo spracovanej chronológie postupu mestského súdu v napadnutom konaní vyplýva, že konanie ako celok je poznamenané zbytočnými prietiahmi a neefektívnym postupom. Súd v začiatkovej fáze konal v primeraných časových odstupoch až do mája 2016, keď pôvodný správca doručil súdu návrh konečného rozvrhu výťažku. Od uvedeného časového obdobia bol súd bezdôvodne nečinný, hoci údajne disponoval správou o vyčiarknutí pôvodného správcu zo zoznamu správcov (február 2016), a to až do jeho odvolania realizovaného 15. júla 2020. Následne vyzval pôvodného správcu, aby súdu doručil aktualizovaný zoznam pohľadávok ku dňu jeho odvolania, na čo správca nereagoval. Súd s odstupom jedného roka vyzval správcu, aby sa dostavil na informatívny výsluch, ktorý sa neuskutočnil z dôvodu pasivity správcu. Opätovne s odstupom viac ako sedem mesiacov súd zvolal schôdzu veriteľov (júl 2021) a následne (august 2021) ustanovil nového správcu. K ustanoveniu nového správcu došlo až po vyše roku od odvolania pôvodného správcu. Ustanovený správca v auguste 2023 opätovne požiadal o schválenie rozvrhu výťažku (pôvodný návrh bol súdu doručený v máji 2016). Súd v novembri 2023 schválil návrh rozvrhu výťažku. Aj pri zohľadnení neštandardnej situácie spočívajúcej v trestnom stíhaní pôvodného správcu pre podozrenie zo sprenevery výťažku, čo má za následok nemožnosť ukončenia napadnutého konania (existencia objektívnej prekážky v postupe) je potrebné predovšetkým poukázať na skutočnosť, že súd po dobu približne ôsmich rokov nerozhodol o návrhu na rozdelenie výťažku, správcu odvolal až po vyše štyroch rokoch po tom, ako mal byť informovaný o tom, že pôvodný správca bol vyčiarknutý zo zoznamu správcov, čo rozhodne nemožno považovať za efektívny postup a bez zbytočných prietiahov. Ani následný postup súdu nemožno považovať za sústredený, keď k ustanoveniu nového správcu došlo až po vyše roku od odvolania pôvodného správcu.

16. Vychádzajúc z uvedeného a prihliadajúc na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietiahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

17. Na základe zistenia, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky a označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky právoplatne skončená, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal mestskému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietiahov (bod 2 výroku nálezu).

IV. Primerané finančné zadosťučinenie

18. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

19. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 4 500 eur, čo odôvodnila pretrvávajúcim stavom právnej neistoty a s tým súvisiacimi prekážkami (pozri bod 3 tohto nálezu) v súvislosti s napadnutým konaním a z toho vzniknutej ujmy.

20. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru, priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

21. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania, berúc do úvahy predmet napadnutého konania, správanie sťažovateľky, ako aj všetky okolnosti daného prípadu (existencia objektívnej prekážky ukončenia konania, za ktorú nezodpovedá súd), ústavný súd považoval priznanie 1 600 eur pre sťažovateľku za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 výroku nálezu).

V. Trovy konania

22. Ústavný súd, vychádzajúc z § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, priznal podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľke náhradu trov konania z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2025 (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti) v hodnote po 371 eur vrátane dvoch režijných paušálov v hodnote po 14,84 eur.

23. Uvedené sumy sa zvyšujú o daň z pridanej hodnoty vo výške 23 %, keďže právny zástupca sťažovateľky je platiteľom tejto dane. Ústavný súd tak v súhrne priznal náhradu trov konania 949,17 eur (bod 4 výroku nálezu).

24. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu